

ข่าวเศรษฐกิจและสังคม

สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์. 0-2282-2259, โทรสาร. 0-2282-2827

<http://social.nesdb.go.th>

สศช.ได้รายงานความเคลื่อนไหวทางสังคมในช่วงไตรมาสแรก ปี 2548 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2548

นายอำพน กิตติอำพน เลขาธิการ สศช. และนายกิตติศักดิ์ สีนุวนิช รองเลขาธิการ สศช.เปิดเผยว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญๆ ในช่วงไตรมาสแรกที่ผ่านมาพบว่า

ภาวะสังคมไทยไตรมาสแรกปี 2548

คุณภาพคน : กำลังแรงงานมีการศึกษาสูงขึ้น โดยแรงงานที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 38.2 ในไตรมาสเดียวกันปี 2547 เป็นร้อยละ 40.0 นอกจากนี้กำลังคนด้านการแพทย์ก็มีคุณภาพในระดับสากล เช่น ด้านการผ่าตัดหัวใจ เสริมความงาม แผลงเพศ ทันตกรรม เป็นต้น มีชาวต่างชาติจำนวนมากเข้ามาใช้บริการรักษาอย่างต่อเนื่อง ในปี 2545-2546 มีถึง 630,000 และ 973,532 รายตามลำดับ สร้างรายได้เข้าประเทศ 43,549 ล้านบาท

ส่วนการจ้างงานมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการจ้างงานนอกภาคเกษตรขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 ส่งผลให้อัตราการว่างงานเป็นร้อยละ 2.29 ลดจากร้อยละ 2.37 ในช่วงเดียวกันของปี 2547 และมีผู้ว่างงานที่ต้องการทำงานในสาขาต่างๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.18 สำหรับด้านสุขภาพอนามัยนั้น สถานการณ์โรคไข้เลือดออกเป็นเรื่องสำคัญในไตรมาสแรกปี 2548 พบผู้ป่วยจำนวน 7,215 รายและผู้เสียชีวิต 12 ราย เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2547 โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครมีการแพร่ระบาดของโรคมากที่สุด คือ มีผู้ป่วย 1,081 ราย และมีผู้เสียชีวิต 4 ราย

ความมั่นคงทางสังคม : ปริมาณคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมีแนวโน้มลดลงทุกฐานความผิด เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2547 โดยปริมาณคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินลดลงจาก 2,880 คดีเป็น 2,559 คดี คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศลดลงจาก 2,246 คดี เป็น 2,171 คดี และคดียาเสพติดให้โทษลดลงจาก 1,561 คดีเป็น 1,478 คดี หรือลดลงร้อยละ 3.33 ,5.62 และ 5.31 ตามลำดับ

NESDB announced Q1/2005 social outlook on June 27, 2005

Mr. Ampon Kittiampon, NESDB secretary-general and Mr. Kitisak Sinthuvanich, deputy secretary-general revealed that during the first quarter this year key social situations were monitored and it was found that:

Social outlook in Q1/2005

Human Quality Labour forces achieved higher education witnessing from the increasing of workers having secondary education from 38.2% in the same quarter of 2004 to 40.0%. In addition, the quality of health personnel has reached international standard, particularly in health operation, plastic surgery, sex transformation, dentistry and so on. A large number of foreigners have continuously received medical services in Thailand. In 2002 and 2003, there were 630,000 and 973,532 foreign patients respectively, generating income of 43,549 million Baht.

There is also the improvement of employment situation, particularly in non-agricultural sector, expanded by 3.25% resulting in the decrease in unemployment rate from 2.29% to 2.37% yoy. The number of unemployed who need jobs in several areas increased for 29.18%

In health, hemorrhagic fever was the major threat in the first quarter this year. There were 7,215 patients with 12 cases death, increasing in comparison with the same period of 2004. Bangkok in particular has the highest incidence with 1,081 patients and 4 deaths.

Social Security Number of juvenile offender cases tended to reduce in all charges in comparing to Q4/2004. Cases in property assault reduced 3.33% from 2,880 cases to 2,559. Cases in life, physical and sexual assaults reduced from 2,246 cases to 2,171 or 5.62% where illegal drug downed 5.31% from 1,561 cases to 1,478.

นอกจากนี้ ไตรมาสแรกปี 2548 ยังสามารถลดจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจากการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งเป็นทางเลือกที่สามารถแก้ไขปัญหาคดีเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดได้ผล เกิดความสมานฉันท์ระหว่างเด็กผู้กระทำความผิดกับผู้เสียหาย รวมทั้งทำให้ประหยัดงบประมาณของรัฐในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมขึ้นถึงไปมากกว่า 100 ล้านบาทต่อปี

พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน : การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 พบว่าประชาชนมีความตื่นตัวและสนใจไปใช้สิทธิถึงร้อยละ 72.55 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 69.94 และ 62.42 ในปี 2544 และ 2539 ตามลำดับ

สิ่งแวดล้อม : ปริมาณขยะอันตรายจากซากแบตเตอรี่และโทรศัพท์มือถือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปริมาณนำเข้าตั้งแต่ปี 2543-2546 ประมาณ 28 ล้านเครื่อง ส่งผลให้มีการนำเข้าแบตเตอรี่เพิ่มขึ้นจาก 30 ล้านก้อน ในปี 2545 เป็น 43 ล้านก้อนในปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 43.3 ทำให้ปริมาณซากแบตเตอรี่และโทรศัพท์มือถือที่เป็นขยะอันตรายถูกทิ้งเป็นจำนวนมากขึ้น หากไม่ได้รับการกำจัดที่ถูกต้อง ยังคงทิ้งปะปนกับขยะทั่วไป จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

ประเด็นประจำฉบับ “กรุงเทพฯ เมืองน่าอยู่ : คำตอบอยู่ที่ใคร”

การเพิ่มขึ้นของประชากรในกรุงเทพฯ เป็นไปอย่างรวดเร็วในปี 2546 มีประชากรโดยรวมกว่า 10 ล้านคน โดยประมาณร้อยละ 40 เป็นประชากรแฝงที่เข้ามาอยู่โดยไม่มีการย้ายเข้าทะเบียนบ้าน รวมทั้งนักท่องเที่ยวและชาวต่างชาติที่มาทำงานหรือศึกษา สถานการณ์ของกรุงเทพฯ สะท้อนให้เห็นในเรื่องสำคัญๆ ดังนี้

- **ความสัมพันธ์ของครอบครัวคนกรุงเทพฯ มีแนวโน้มอ่อนแอลง** อัตราการหย่าร้างของคนกรุงเทพฯ มีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 1.18 คู่ต่อประชากร 1,000 คน ในปี 2537 เป็น 2.38 คู่ในปี 2546 ซึ่งความอ่อนแอของครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก เช่น การเสพยาเสพติด การก่อความรุนแรง เป็นต้น ขณะเดียวกันขนาดครัวเรือนมีแนวโน้มเล็กลง เป็นครัวเรือนคนเดียวมากขึ้นจากร้อยละ 5.9 ของครัวเรือนทั้งหมด ในปี 2523 เป็นร้อยละ 12.9 ในปี 2543 อีกทั้งกรุงเทพฯ ยังมีจำนวนครัวเรือนมากที่สุดในประเทศ คือ ร้อยละ 13.3 ของครัวเรือนทั่วประเทศ ซึ่งมีคนกว่า 1.5 ล้านคนอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ขณะที่สัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากรเพียง 2.24 ตารางเมตรต่อคนยังต่ำกว่ามาตรฐานสากลคือ 10 ตารางเมตรต่อคน

In addition, the number of legal cases committed by juvenile in Q1/2005 reduced due to the process of restorative justice, which is the alternative mean that dispute parties are able to find the solution without filing the legal case. This would be particularly useful in solving juvenile offenses where the case is solved in the harmonious manner. It also saved the state budget for over 100 million Baht a year.

Human Behaviour and well-being In political behaviour, it was found that the Thai people have been more enthusiastic and interested in political issues. There were 72.55% of the Thai people voting for the February 6-election, increasing from 69.94% and 62.42% in 2001 and 1996 respectively.

Environment The quantity of hazardous waste from batteries and mobile phone tended to rise. There were approximately 28 million phones imported during 2000-2003, while batteries imported increased from 30 million in 2002 to 43 million in 2003 or increased by 43.3%. The waste from batteries and mobile phone will enormously increase, if the proper eradication has not been taken. This, as a result, will damage the environment and people health.

Hot Issues : Livable Bangkok : Who have the answer?

Bangkok population was rapidly increased in 2003 with over 10 million populations, 40% moving in without house registration, including tourists, foreign profession/workers and overseas students. Such situation is reflecting several areas of concerned.

- **Weak family relation.** Divorce rate increased from 1.18 couples per 1000 populations in 1994 to 2.34 in 2003. Parents have no time available for their children resulted in unfavorable behaviour, such as taking illegal drugs, committing violence and so on. Family size is also smaller. A single person household increased from 5.9% of the total in 1980 to 12.9% in 2003. Bangkok has the highest number of households, or 13.3% of total households nationwide. There are over 1.5 million people living in slum areas, while proportion of public parks per one population is 2.24 square meters per person, under international standard of 10 million square meters.

- **อัตราการว่างงานในกรุงเทพฯ ลดลง** มีอัตราการว่างลง 1.5 ในปี 2547 ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของภาคการผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการ นอกจากนี้กรุงเทพฯ **ยังเป็นผู้ศูนย์กลางการศึกษาในทุกระดับ** มีสถานศึกษาถึง 1,644 แห่ง สถานกวดวิชากว่า 300 แห่ง นักเรียนประมาณ 150,000 คน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้โอกาสและทางเลือกของนักเรียนกรุงเทพฯ มีมากกว่า ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยพบว่า คะแนนของนักเรียนกรุงเทพฯ ทุกระดับการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าของประเทศ แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าหรือเพียงแค่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 50 เท่านั้น

- **ปัญหาจราจรก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคม** การเดินทางบนท้องถนนในช่วงชั่วโมงเร่งด่วนบริเวณพื้นที่รอบในมีอัตราความเร็วเพียง 16.6 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจราจรติดขัดโดยเฉพาะในช่วงเช้าก็คือ มีรถที่ผู้ปกครองต้องรับ/ส่งบุตรหลานไปโรงเรียนเกือบ 1 ล้านคัน ปัญหาจากการจราจรได้กลายเป็นปัญหาระดับชาติซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

- **ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนกรุงเทพฯ ลดลง** คดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพฯ มีสัดส่วนสูงเกือบ 2 เท่าของคดีทั่วประเทศโดยมีสัดส่วนสูงถึง 385 ต่อประชากรแสนคนในปี 2547 อย่างไรก็ตามปัญหายาเสพติดลดลงอย่างมากคิดเป็นสัดส่วนคดียาเสพติด 15.7 ต่อประชากรแสนคน และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ส่วนการเกิดอุบัติเหตุจราจรเพิ่มขึ้นจาก 37,868 ครั้งในปี 2542 เป็น 54,807 ครั้ง ในปี 2547 และมีผู้ได้รับบาดเจ็บและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นทุกปี และในปี 2547 เกิดความสูญเสียทรัพย์สินเป็นมูลค่าถึง 484.92 ล้านบาท

- **พฤติกรรมความเป็นอยู่และสภาวะแวดล้อมที่เป็นพิษส่งผลต่อการเจ็บป่วยและสภาพจิตใจ** คนกรุงเทพฯ ใช้อาหารถุงรับประทานถึงร้อยละ 86.4 และรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ดร้อยละ 50.4 ซึ่งอาจเสี่ยงกับการบริโภคอาหารที่ไม่สะอาดและไม่ได้มาตรฐาน นำมาซึ่งโรคร้าย เช่น อาหารเป็นพิษ อุจจาระร่วง เป็นต้น นอกจากนี้ วิถีชีวิตและพฤติกรรมสุขภาพยังส่งผลต่อการเจ็บป่วยจากโรคที่ป้องกันได้เพิ่มขึ้น ในปี 2546 มีผู้ป่วยเป็นโรคมะเร็ง 21,441 ราย และเป็นโรคความดัน 160,783 ราย ซึ่งเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ ในขณะที่สภาวะแวดล้อมที่เป็นพิษทำให้คนกรุงเทพฯ มีความเสี่ยงเป็นมะเร็งปอดเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่ต้องเดินทางด้วยรถเมล์สาธารณะ รถจักรยานยนต์และผู้ใช้เวลาอยู่บนถนนกว่า 3 ชั่วโมง หรือผู้ที่มีบ้านเรือนใกล้โรงงานอุตสาหกรรม

- **Decreasing unemployment rate to 1.5% in 2004** due to the expansion of industry and service sectors. In addition, **Bangkok is the place for all level of education.** There are 1,644 academic institution, over 300 extra tutorial places and students approximately 150,000 persons. This is one of the factors that lift up education quality over students in other areas. However, such quality is still under or only slightly over 50% of standard criteria.

- **Traffic congestion causes economic and social losses.** Traveling time in inner Bangkok during rush hour is only 16.64 kilometers/hour. In the morning, major cause of the problem is due to parents taking their children to school with over 1 million cars on streets around Bangkok. Traffic congestion becomes national problem causing economic, social and environment losses.

- **Decreasing safety in life and property of Bangkok people.** Crime rate in Bangkok area is 2 times higher than that of nationwide or 385 cases per 100,000 population in 2004, while the rests are 178. Illegal drug problem in 2005 has positive trend with only 1,739 cases in the first quarter of 2005.

- **Lifestyle and pollution causing sickness and mental health problems.** Around 86.4% of Bangkok people have the behaviour in consuming instant foods and 50.4% consuming fast-food. These cause the risk in consuming unhygienic food and low quality food leading to sickness, such as food poisoning, diarrhea, etc. In addition, lifestyle and environment are also causing the increase in sickness from protectable diseases. In 2003, there were 21,441 patients who have cancer and 160,783 people facing high-blood pressure. The said two diseases are ranked first and second causes of death. In addition, air pollution increases the risk of lung cancer; particularly people traveling on public buses, motorcycle, and those who are on the street over 3 hours or whose residents located near factory or traffic congestion areas. Approximately 44.6% of Bangkok people are also faced with respiratory disease. Major cause of the diseases is air pollution containing micro-dust over standard level on main streets around Bangkok. This is because of the increasing number of vehicles, and housing

หรือริมถนนที่มีการจราจรติดขัด รวมทั้งยังพบว่าโรคทางเดินหายใจเป็นโรคที่คนกรุงเทพฯ ร้อยละ 44.6 ต้องเผชิญ สาเหตุสำคัญเกิดจากมลภาวะทางอากาศบริเวณริมถนนสายหลักที่มีปริมาณฝุ่นในอากาศเฉลี่ยสูงกว่ามาตรฐานทุกพื้นที่ จากปริมาณรถยนต์ในท้องถนนเพิ่มขึ้น และการเพิ่มขึ้นของอาคารบ้านเรือนที่ก่อสร้างใหม่หรือดัดแปลงต่อเติมที่มากกว่าภาคอื่นๆ 2 เท่าตัว นอกจากนี้แล้วปัญหาสุขภาพจิตยังน่าวิตกมีอัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตเพิ่มสูงขึ้นมากจาก 587 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 5,485 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2546

สรุป

แม้ว่าปัญหาที่คนกรุงเทพฯ ต้องเผชิญจะหนักหนาสาหัสเพียงใด แต่ปัจจัยที่จะทำให้กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่น่าอยู่ได้ก็ต้องเริ่มที่คนกรุงเทพฯ ด้วยศักยภาพของคนและความได้เปรียบในเชิงโครงสร้าง จึงเป็นเรื่องท้าทายที่คนกรุงเทพฯ จะต้องร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

and building constructions which have two times higher than other region. Mental health problem is also increased from 587 people per 100,000 population in 2001 to 5,485 in 2003.

Summary

No matter how severed problems Bangkok people have to face, factors to make Bangkok becoming livable city must be started at Bangkok people themselves. With high potential of human capital and structural advantages, it is the challenge for Bangkok people to jointly development their quality of life